

O wojnie na Ukrainie i relacjach polsko-ukraińskich

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W październikowym badaniu¹, jak co miesiąc, zapytaliśmy Polaków o ich poczucie zagrożenia wojną na Ukrainie i stosunek do ukraińskich uchodźców. Ponadto poruszyliśmy też wątek kryzysu zbożowego, relacji polsko-ukraińskich oraz ponowiliśmy pytanie o to, czy Ukraina powinna dołączyć do Unii Europejskiej.

POCZUCIE ZAGROŻENIA

Odsetek Polaków uważających, że wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski nieco wzrósł (67% wobec 64% we wrześniu). Jeśli jednak porównamy obecny wynik z wynikami z wcześniejszych miesięcy, zauważymy, że wpisuje się on w ogólny trend spadkowy. Zaraz po wybuchu wojny odsetek ten oscylował wokół 80%, następnie przez wiele miesięcy utrzymywał się powyżej 70% i dopiero w lipcu tego roku po raz pierwszy spadł poniżej tego progu. Warto zauważyć, że w podobnym okresie zaczął się również wyraźnie pogarszać stosunek Polaków do Ukraińców (pokazuje to choćby omawiany dalej stosunek do przyjmowania ukraińskich uchodźców). Być może wraz z osłabieniem relacji polsko-ukraińskich niektórzy badani mają wrażenie, że toczona na Ukrainie wojna dotyczy ich w mniejszym stopniu.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (402) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

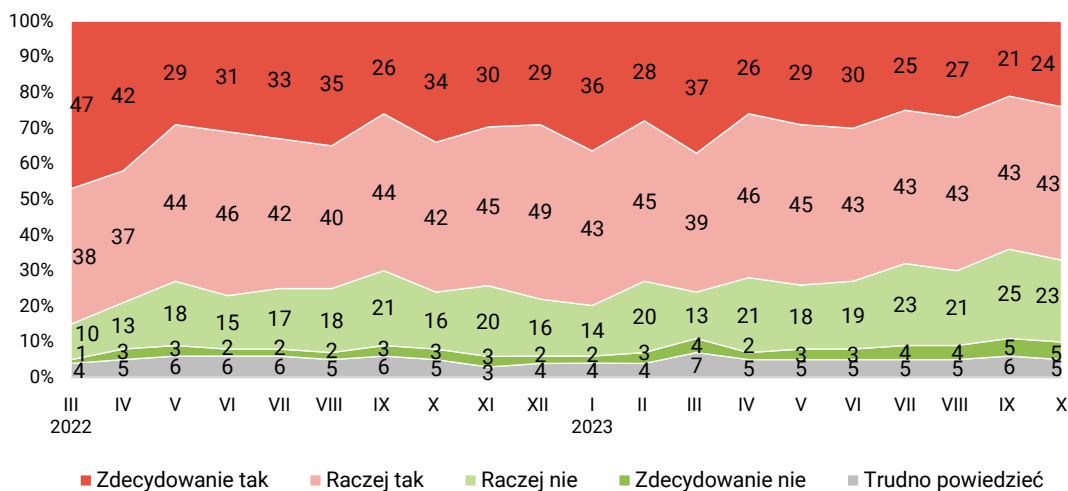
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 2 do 11 października 2023 roku na próbie liczącej 1110 osób (w tym: 61,5% metodą CAPI, 25,0% – CATI i 13,4% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?

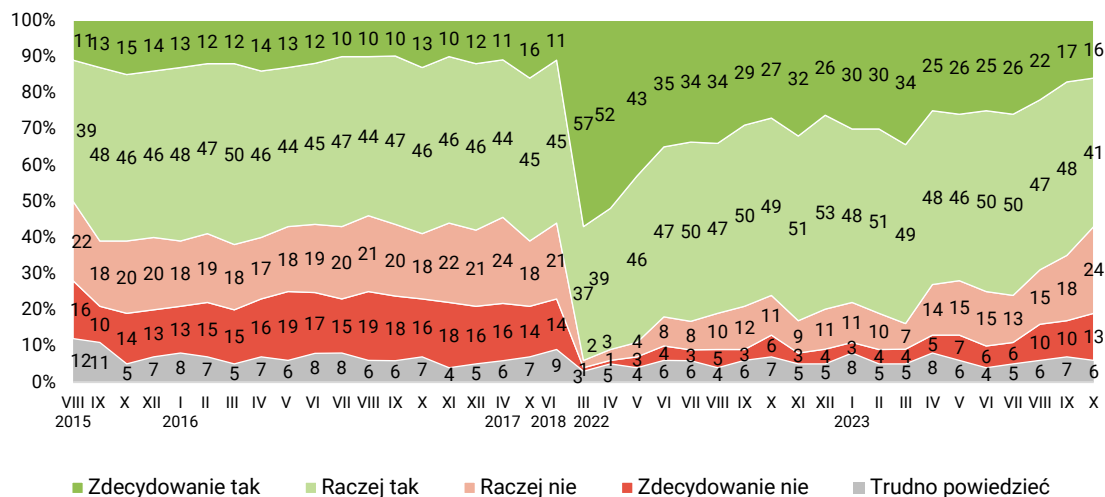

Zagrożenie dla bezpieczeństwa naszego kraju częściej dostrzegają kobiety (70% wobec 63% wśród mężczyzn), starsi badani (74% wśród najstarszych wobec 59% wśród najmłodszych), częściej praktykujący religijnie (71% praktykujących kilka razy w tygodniu wobec 57% w ogóle niepraktykujących) oraz wyznający poglądy prawicowe (76% wobec 60% sympatyków lewicy) – zob. tabelę aneksową 1. Już wielokrotnie przy poprzednich pomiarach notowaliśmy podobne zależności – zwłaszcza te odnoszące się do wieku badanych oraz częstotliwości udziału w praktykach religijnych.

POMOC DLA UCHODźCÓW Z UKRAINY

Odsetek Polaków popierających przyjmowanie uchodźców z Ukrainy znów wyraźnie się obniżył (57%, spadek o 8 punktów procentowych względem września), wpisując się w gwałtowny trend spadkowy zapoczątkowany tego lata. Obecny wynik jest nie tylko najniższy od wybuchu wojny w lutym 2022 roku, ale i niższy od niektórych wyników notowanych przez nas jeszcze wcześniej (wówczas pytaliśmy o przyjmowanie uchodźców z anektowanego Krymu i okupowanych przez Rosjan terytoriów na wschodzie Ukrainy). Jeśli tendencja się utrzyma, już wkrótce może się okazać, że poparcie dla przyjmowania ukraińskich uchodźców – jeszcze niedawno tak powszechne – po raz pierwszy spadnie poniżej progu 50%. Już więcej niż co trzeci Polak (37%, wzrost o 9 punktów względem września) jest przeciwny przyjmowaniu uchodźców z Ukrainy.

RYS. 2. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?

Poparcie dla przyjmowania ukraińskich uchodźców rzadziej deklarują kobiety (52% wobec 63% wśród mężczyzn), młodszy badani (48% w najmłodszej grupie wobec 61% wśród najstarszych respondentów), osoby mieszkające na wsi (49% wobec 74% w największych miastach), słabiej wykształcone (38% z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym wobec 72% z wyższym), o niższych dochodach *per capita* w swoim gospodarstwie domowym (39% wśród osób o najniższych dochodach wobec 74% wśród badanych o najwyższych), kilka razy w tygodniu praktykujące religijnie (51% wobec 64% wśród niepraktykujących), a także posiadające niesprecyzowane poglądy polityczne (34% wobec 63% wśród zwolenników lewicy i 62% sympatyków prawicy) – zob. tabelę aneksową 2. Wraz z ogólnym pogorszeniem stosunku Polaków do ukraińskich uchodźców uwidoczniły się też wyraźne różnice pomiędzy elektoratami – najbardziej przychylni przyjmowaniu Ukraińców są obecnie wyborcy Lewicy i Koalicji Obywatelskiej, a najmniej – zwolennicy Konfederacji WiN, ale również Prawa i Sprawiedliwości, które jeszcze do niedawna prowadziło proukraińską politykę.

TABELA 1

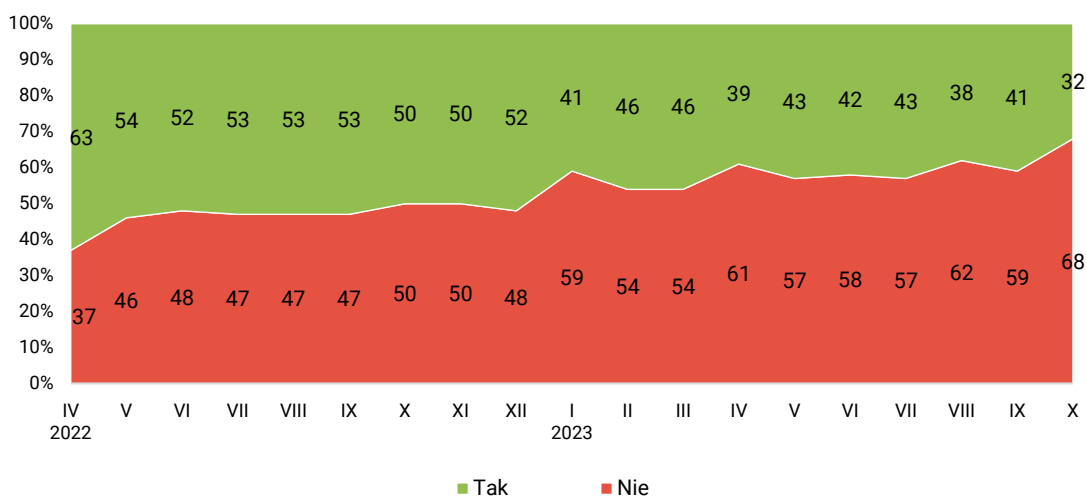
Na kandydata którego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu?	Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
KW Nowa Lewica*	82	16	2
KKW Koalicja Obywatelska PO .N IPL Zieloni	75	23	2
KKW Trzecia Droga PSL-PL2050 Szymona Hołowni*	68	29	3
KW Prawo i Sprawiedliwość	59	36	5
KW Konfederacja Wolność i Niepodległość*	54	36	10

* Uwaga: niewielka liczebność zwolenników tego ugrupowania w próbie

Wyraźny spadek zaznaczył się też w deklaracjach udzielania Ukraińcom pomocy – już mniej niż co trzeci Polak (32%, spadek o 9 punktów względem września) deklaruje, że on sam lub ktoś z jego gospodarstwa domowego udziela takiej pomocy. Kiedy zadawaliśmy to pytanie po raz pierwszy półtora roku temu, odsetek takich deklaracji przekraczał 60%, następnie przez resztę 2022 roku utrzymywał się w okolicach 50%. Od początku nowego roku wyraźnie się obniżył, by obecnie po raz pierwszy zbliżyć się do progu 30%.

CBOS

RYS. 3. Czy Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego dobrowolnie i nieodpłatnie pomaga uchodźcom z Ukrainy?

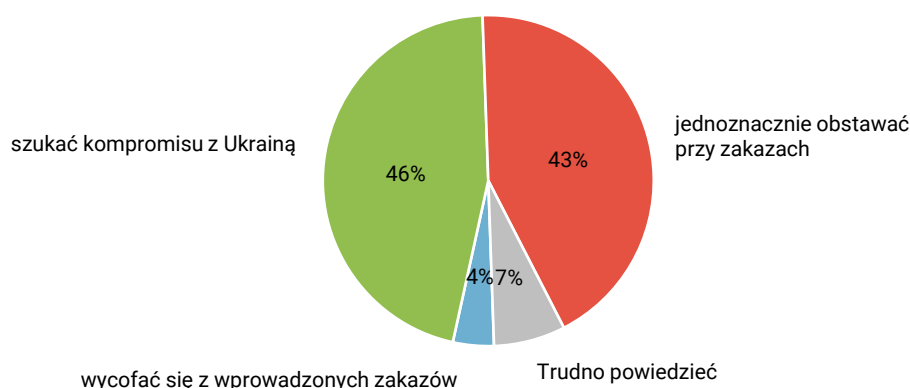
Niesienie pomocy uchodźcom rzadziej deklarują mężczyźni (28% wobec 35% wśród kobiet), młodszy badani (13% wśród najmłodszych wobec 36% wśród najstarszych), mieszkańcy wsi (25% wobec 51% w największych miastach), respondenci gorzej wykształceni (19% w grupie z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym wobec 46% z wykształceniem wyższym), o najniższych dochodach *per capita* (22% wobec 47% w grupie o najwyższych dochodach), niepraktykujący religijnie (26% wobec 50% wśród praktykujących kilka razy w tygodniu), a także badani o niesprecyzowanych poglądach politycznych (21% wobec 35% zwolenników lewicy i 32% – prawicy) – zob. tabelę aneksową 3.

STOSUNKI POLSKO-UKRAIŃSKIE

Do ochłodzenia stosunku Polaków do Ukraińców przyczynił się niewątpliwie tzw. kryzys zbożowy, który właśnie wkroczył w nową fazę. Po tym jak w połowie września Komisja Europejska nie zdecydowała się na przedłużenie odgórniego embarga na ukraińskie zboże, Polska ponownie wprowadziła jednostronne embargo (podobnie postąpiły Węgry i Słowacja). W reakcji na tę decyzję Ukraina złożyła skargę na Polskę, Węgry oraz Słowację do Światowej Organizacji Handlu (WTO). Postanowiliśmy zapytać respondentów, jak – ich zdaniem – powinien zachować się w tej sytuacji polski rząd. Jak się okazało, wśród Polaków dominuje pogląd, że należałoby szukać kompromisu z Ukrainą (46%), choć niewiele mniejszy odsetek badanych opowiada się za twardszym stanowiskiem, uznając, że należy jednoznacznie obstawać przy wprowadzonym embargu (43%). Zaledwie 4% ankietowanych uważa, że z zakazów należałoby się wycofać, a 7% nie ma na ten temat zdania.

CBOS

RYS. 4. Niedawno Polska podtrzymała ograniczenia importu ukraińskiego zboża na swój teren wbrew decyzji Komisji Europejskiej, co skłoniło Ukrainę do złożenia na nasz kraj skargi do Światowej Organizacji Handlu. Jak Pan(i) sądzi, czy polski rząd powinien:

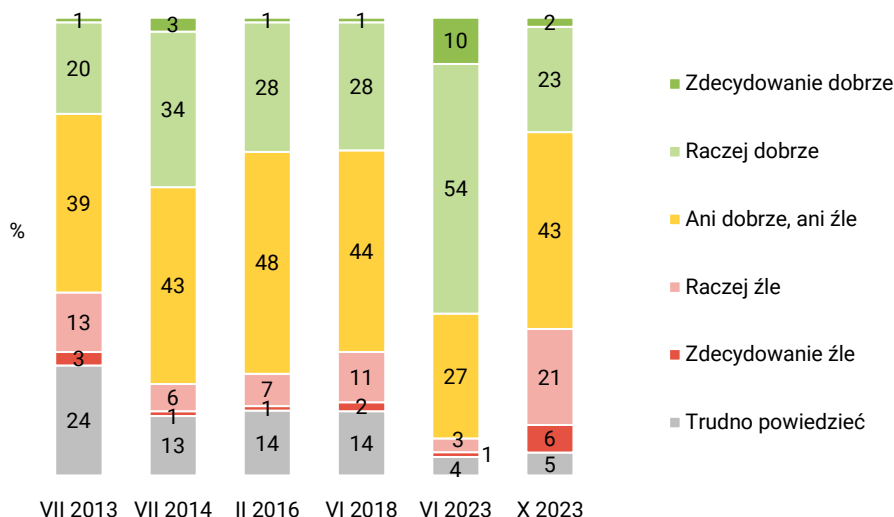

Za kompromisem częściej opowiadają się starsi badani (49% wśród najstarszych wobec 32% wśród najmłodszych), mieszkańcy większych miejscowości (57% w miastach liczących od 100 000 do 499 999 ludności wobec 36% na wsi), lepiej wykształceni (58% wśród osób z wykształceniem wyższym wobec 30% z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym), o wyższych dochodach *per capita* (57% w grupie o najwyższych dochodach wobec 29% w grupie o najniższych), niepraktykujący religijnie (54% wobec 39% wśród praktykujących kilka razy w tygodniu) oraz wyznający poglądy lewicowe (56% wobec 36% na prawicy) – zob. tabelę aneksową 4.

W związku z pogarszającym się stosunkiem Polaków do Ukraińców postanowiliśmy poprosić respondentów również o ogólną ocenę obecnego stanu relacji polsko-ukraińskich. Chociaż najczęstszym wskazaniem były oceny „ani dobre, ani złe” (43%), to należy zauważyć, że oceny negatywne (27%) przeważały nieco nad pozytywnymi (25%), czego nigdy do tej pory nie odnotowaliśmy w naszych badaniach. Uderzająca jest również zmiana w stosunku do rekordowo pozytywnych wyników z czerwca, kiedy to postawiliśmy respondentom to pytanie z okazji zbliżającej się 80. rocznicy rzezi wołyńskiej. W ciągu zaledwie czterech miesięcy odsetek pozytywnych ocen relacji polsko-ukraińskich spadł o niemal 40 punktów procentowych (z 64% do 25%), a odsetek negatywnych wzrósł prawie siedmiokrotnie (z 4% do 27%). To pokazuje nie tylko skalę, ale i niezwykle tempo zmian zachodzących w ostatnim czasie w stosunku Polaków do Ukraińców.

CBOS

RYS.5. Jak ocenia Pan(i) obecne stosunki polsko-ukraińskie?

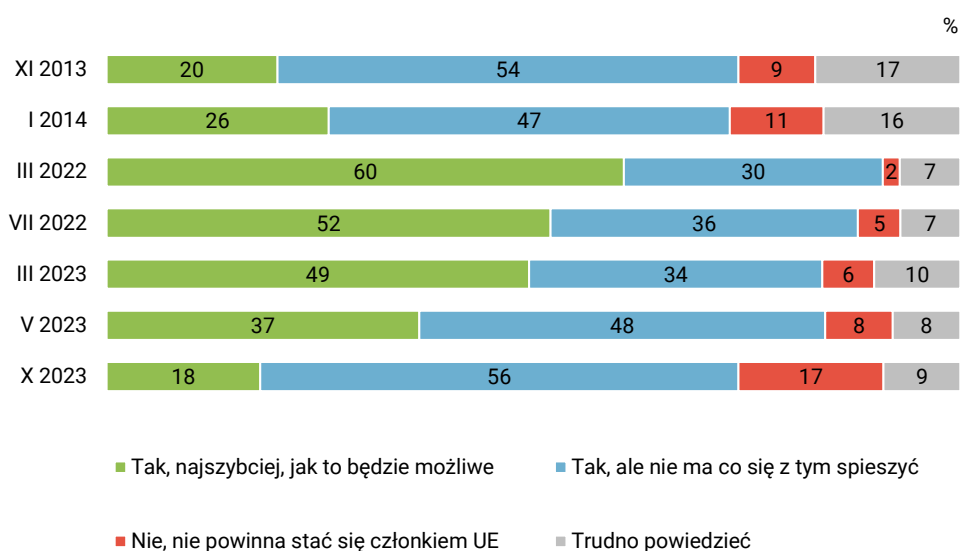

Stosunki polsko-ukraińskie negatywnie oceniali częściej mężczyźni (32% wobec 23% wśród kobiet), młodszy badani (37% wśród najmłodszych wobec 19% wśród najstarszych), mieszkający w większych miejscowościach (32% w największych miastach wobec 23% na wsi) oraz lepiej wykształceni (32% wśród badanych z wykształceniem wyższym wobec 19% z podstawowym lub gimnazjalnym) – zob. tabelę aneksową 5.

Wreszcie zapytaliśmy naszych badanych o ich stosunek do przyłączenia Ukrainy do Unii Europejskiej. Jak się okazało, popiera je obecnie trzech na czterech Polaków (74%), co stanowi teoretycznie wysoki wynik, ale i wyraźny, 11-punktowy spadek w porównaniu do poprzedniego pomiaru z maja. Wkrótce po wybuchu wojny udział głosów przychylnych wzrósł do rekordowych 90%, a później stopniowo opadał, co wyrażało się zwłaszcza w odsetku badanych, którzy uważali, że do akcesji Ukrainy powinno dojść najszybciej, jak to tylko możliwe (zaraz po rosyjskiej inwazji wynosił on 60%, obecnie spadł do 18%). Podobnie jak w przypadku stosunku Polaków do przyjmowania ukraińskich uchodźców, obecny wynik jest podobny do wyników odnotowywanych przez nas przed wybuchem wojny. Jeśli jednak weźmiemy pod uwagę wyjątkowo wysoki odsetek głosów przeciwnych (17%), możemy stwierdzić, że stosunek Polaków do przyjęcia Ukrainy do UE jeszcze nigdy nie okazał się w naszych badaniach tak nieprzychylny.

CBOS

RYS. 6. Czy, Pana(i) zdaniem, w przyszłości Ukraina powinna stać się członkiem Unii Europejskiej?

Na przeciwników przystąpienia Ukrainy do Unii Europejskiej natrafiamy częściej wśród mężczyzn (20% wobec 14% wśród kobiet), młodszych badanych (29% w grupie najmłodszych wobec 7% w grupie najstarszych) i respondentów oceniających swoje warunki materialne jako złe (29% wobec 16% wśród oceniających je jako dobre). Spośród grup społeczno-zawodowych wyróżniają się pod tym względem zwłaszcza robotnicy: zarówno wykwalifikowani, jak i niewykwalifikowani (po 30%) – zob. tabelę aneksową 6.

Chociaż wciąż większość Polaków uważa, że wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu ich kraju, to obawy te osłabły zauważalnie od tego lata. Już tylko trochę ponad połowa Polaków opowiada się za przyjmowaniem ukraińskich uchodźców, co stanowi kolejny bardzo wyraźny spadek, wpisujący się w obserwowany od kilku miesięcy dynamiczny trend. Do rekordowo niskiego poziomu spadły również deklaracje niesienia pomocy uchodźcom z Ukrainy.

Blisko połowa Polaków uważa, że w sprawie tzw. kryzysu zbożowego należałoby szukać z Ukrainą kompromisu, ale niewiele mniejszy odsetek opowiada się jednoznacznie za utrzymaniem wprowadzonego niedawno embarga na ukraińskie zboże. Badani oceniają obecny stan relacji polsko-ukraińskich nieporównanie gorzej niż jeszcze cztery miesiące temu, a ich stosunek do przystąpienia Ukrainy do Unii Europejskiej – choć wciąż w większości przychylny – jest najgorszy z notowanych przez nas w ostatniej dekadzie.

Opracował

Jonathan Scovil

TABELA 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, wojna na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		67	28	5	1105
Płeć	Mężczyźni	63	32	5	520
	Kobiety	70	25	5	584
Wiek	18–24 lata	59	34	7	106
	25–34	54	41	4	175
	35–44	63	33	4	212
	45–54	72	24	4	175
	55–64	74	22	4	173
	65 lat i więcej	74	20	7	264
Miejsce zamieszkania	Wieś	67	28	5	453
	Miasto do 19 999	72	24	5	155
	20 000 – 99 999	63	33	4	220
	100 000 – 499 999	70	24	5	156
	500 000 i więcej mieszk.	63	30	7	120
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	70	22	9	162
	Zasadnicze zawodowe	71	23	6	245
	Średnie	64	32	4	391
	Wyższe	66	31	3	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	66	30	3	160
	Średni personel, technicy	71	29		46
	Pracownicy adm.-biurowi	65	31	4	85
	Pracownicy usług	55	41	4	68
	Robotnicy wykwalifikowani	66	29	6	121
	Robotnicy niewykwalifik.	59	36	5	48
	Rolnicy	72	28		44
	Pracujący na własny rach.	54	36	10	54
	Bezrobotni	45	38	17	19
	Emeryci	76	18	5	278
	Renciści	75	17	8	54
	Uczniowie i studenci	55	37	8	55
	Zajmujący się domem i inni	64	33	3	74
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	66	30	4
spółce właścicieli prywatnych i państwa		65	33	2	128
sekt. pryw. poza rolnict.		62	32	6	299
prywatnym gosp. rolnym		74	26		49
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	69	23	8	116
	Od 1500 zł do 1999 zł	70	26	4	141
	Od 2000 zł do 2999 zł	71	23	5	238
	Od 3000 zł do 3999 zł	63	36	1	126
	4000 zł i więcej	62	35	3	169
	Trudno powiedzieć	49	44	7	124
	Odmowa odpowiedzi	76	17	7	192
Ocena własnych war. mater.	Złe	68	23	9	65
	Średnie	68	25	7	421
	Dobre	66	31	3	619
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	71	21	8	54
	Raz w tygodniu	72	24	4	398
	1–2 razy w miesiącu	65	28	7	147
	Kilka razy w roku	70	26	4	234
	W ogóle nie uczestniczy	57	38	5	241
Poglądy polityczne	Lewica	60	36	3	253
	Centrum	63	32	6	288
	Prawica	76	21	3	414
	Trudno powiedzieć	64	23	13	111

TABELA 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		57	37	6	1100
Płeć	Mężczyźni	63	32	5	519
	Kobiety	52	41	6	582
Wiek	18–24 lata	48	47	5	105
	25–34	58	37	5	172
	35–44	53	38	9	213
	45–54	57	37	5	175
	55–64	62	32	6	171
	65 lat i więcej	61	35	5	265
Miejsce zamieszkania	Wieś	49	43	7	452
	Miasto do 19 999	51	42	7	155
	20 000 – 99 999	65	32	3	218
	100 000 – 499 999	63	32	6	157
	500 000 i więcej mieszk.	74	22	3	118
Wysztalcenie	Podstawowe / gimnazjalne	38	55	7	162
	Zasadnicze zawodowe	51	42	7	245
	Średnie	58	38	4	390
	Wyższe	72	22	6	303
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	77	18	4	159
	Średni personel, technicy	65	28	7	46
	Pracownicy adm.-biurowi	67	25	9	83
	Pracownicy usług	49	49	2	68
	Robotnicy wykwalifikowani	44	53	3	121
	Robotnicy niewykwalifik.	36	59	5	48
	Rolnicy	43	41	17	42
	Pracujący na własny rach.	69	25	6	54
	Bezrobotni	37	52	11	19
	Emeryci	60	35	4	278
	Renciści	39	49	11	55
	Uczniowie i studenci	69	25	6	54
	Zajmujący się domem i inni	41	52	7	74
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	55	35	9	164
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	57	39	5	127
	sekt. prywat. poza rolnict.	64	33	2	294
	prywatnym gosp. rolnym	47	38	15	47
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	39	55	6	116
	Od 1500 zł do 1999 zł	52	42	6	141
	Od 2000 zł do 2999 zł	55	39	6	237
	Od 3000 zł do 3999 zł	64	31	4	124
	4000 zł i więcej	74	22	3	170
	Trudno powiedzieć	58	38	5	123
	Odmowa odpowiedzi	55	36	8	189
Ocena własnych war. mater.	Złe	46	49	5	63
	Średnie	51	39	10	422
	Dobre	63	34	3	615
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	51	46	3	53
	Raz w tygodniu	53	42	6	398
	1–2 razy w miesiącu	56	38	6	147
	Kilka razy w roku	63	32	6	232
	W ogóle nie uczestniczy	64	31	5	243
Poglądy polityczne	Lewica	63	34	3	254
	Centrum	56	40	5	286
	Prawica	62	32	6	414
	Trudno powiedzieć	34	55	11	110

TABELA 3

		Czy Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego dobrowolnie i nieodpłatnie pomaga uchodźcom z Ukrainy?		Liczba osób
		Tak %	Nie %	
Ogółem		32	68	1072
Płeć	Mężczyźni	29	71	495
	Kobiety	35	65	577
Wiek	18–24 lata	14	86	98
	25–34	26	74	171
	35–44	34	66	202
	45–54	38	62	172
	55–64	37	63	168
	65 lat i więcej	36	64	261
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	75	444
	Miasto do 19 999	32	68	152
	20 000 – 99 999	35	65	213
	100 000 – 499 999	35	65	151
	500 000 i więcej mieszk.	53	47	112
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	20	80	152
	Zasadnicze zawodowe	24	76	241
	Średnie	31	69	381
	Wyższe	47	53	298
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	52	48	157
	Średni personel, technicy	38	62	46
	Pracownicy adm.-biurowi	45	55	83
	Pracownicy usług	21	79	67
	Robotnicy wykwalifikowani	20	80	116
	Robotnicy niewykwalifik.	16	84	45
	Rolnicy	19	81	40
	Pracujący na własny rach.	36	64	50
	Bezrobotni	17	83	19
	Emeryci	35	65	274
	Renciści	25	75	54
	Uczniowie i studenci	22	78	50
	Zajmujący się domem i inni	23	77	72
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	40	60
spółce właścicieli prywatnych i państwa		36	64	124
sekt. pryw. poza rolnict.		32	68	288
prywatnym gosp. rolnym		20	80	45
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	23	77	113
	Od 1500 zł do 1999 zł	29	71	139
	Od 2000 zł do 2999 zł	28	72	235
	Od 3000 zł do 3999 zł	35	65	124
	4000 zł i więcej	49	51	164
	Trudno powiedzieć	24	76	116
	Odmowa odpowiedzi	35	65	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	26	74	60
	Średnie	26	74	411
	Dobre	37	63	601
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	50	50	54
	Raz w tygodniu	33	67	390
	1–2 razy w miesiącu	27	73	146
	Kilka razy w roku	37	63	223
	W ogóle nie uczestniczy	27	73	231
Poglądy polityczne	Lewica	35	65	248
	Centrum	34	66	275
	Prawica	33	67	409
	Trudno powiedzieć	21	79	105

TABELA 4

		Niedawno Polska podtrzymała ograniczenia importu ukraińskiego zboża na swój teren wbrew decyzji Komisji Europejskiej, co skłoniło Ukrainę do złożenia na nasz kraj skargi do Światowej Organizacji Handlu. Jak Pan(i) sądzi, czy polski rząd powinien:				Liczba osób
		wycofać się z wprowadzonych zakazów	szukać kompromisu z Ukrainą	jednoznacznie obstawać przy zakazach	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		4	46	43	7	1096
Płeć	Mężczyźni	5	43	46	6	517
	Kobiety	4	48	41	7	579
Wiek	18–24 lata	8	32	47	13	104
	25–34	5	48	39	8	173
	35–44	7	44	44	5	211
	45–54	3	46	44	6	173
	55–64	4	48	44	4	171
	65 lat i więcej	2	49	43	6	264
Miejsce zamieszkania	Wieś	5	36	50	8	449
	Miasto do 19 999	2	47	49	2	154
	20 000 – 99 999	3	55	39	3	218
	100 000 – 499 999	4	57	30	9	156
	500 000 i więcej mieszk.	8	50	33	8	118
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	7	30	50	13	162
	Zasadnicze zawodowe	4	39	48	8	241
	Średnie	4	47	44	5	390
	Wyższe	4	58	34	4	303
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	4	62	32	3	159
	Średni personel, technicy	5	52	38	4	46
	Pracownicy adm.-biurowi	4	61	29	6	82
	Pracownicy usług	3	36	53	7	68
	Robotnicy wykwalifikowani	6	31	55	8	120
	Robotnicy niewykwalifik.	6	30	56	7	46
	Rolnicy	9	23	64	4	42
	Pracujący na własny rach.	3	60	29	8	54
	Bezrobotni	8	44	39	9	19
	Emeryci	3	51	40	6	277
	Renciści	6	30	60	4	55
	Uczniowie i studenci	5	44	38	12	54
	Zajmujący się domem i inni	7	28	53	13	74
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	3	42	47	9
spółce właścicieli prywatnych i państwa		9	42	43	6	126
sekt. pryw. poza rolnict.		4	54	37	5	295
prywatnym gosp. rolnym		8	28	61	3	47
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	5	29	54	11	116
	Od 1500 zł do 1999 zł	5	43	46	6	140
	Od 2000 zł do 2999 zł	4	45	47	4	237
	Od 3000 zł do 3999 zł	2	54	41	2	123
	4000 zł i więcej	3	57	35	5	169
	Trudno powiedzieć	8	40	39	13	123
	Odmowa odpowiedzi	5	47	41	7	188
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	27	58	8	63
	Średnie	3	48	41	8	420
	Dobre	5	46	43	5	613
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	7	39	52	1	53
	Raz w tygodniu	4	41	49	6	398
	1–2 razy w miesiącu	4	41	45	9	145
	Kilka razy w roku	3	51	41	5	232
	W ogóle nie uczestniczy	8	54	31	7	240
Poglądy polityczne	Lewica	8	56	29	7	252
	Centrum	4	55	36	6	285
	Prawica	2	36	59	2	413
	Trudno powiedzieć	4	33	38	24	110

TABELA 5

		Jak ocenia Pan(i) obecne stosunki polsko-ukraińskie?				Liczba osób
		Dobrze	Ani dobrze, ani źle	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		25	43	27	5	1101
Płeć	Mężczyźni	25	41	32	3	521
	Kobiety	25	46	23	6	580
Wiek	18–24 lata	19	37	37	7	105
	25–34	27	42	30	1	175
	35–44	24	40	30	6	212
	45–54	22	48	28	1	174
	55–64	26	43	25	6	171
	65 lat i więcej	28	47	19	6	265
Miejsce zamieszkania	Wieś	23	49	23	5	453
	Miasto do 19 999	24	46	26	5	154
	20 000 – 99 999	26	40	30	4	219
	100 000 – 499 999	26	37	33	4	157
	500 000 i więcej mieszk.	28	34	32	6	118
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	22	45	19	14	162
	Zasadnicze zawodowe	25	48	23	5	245
	Średnie	23	45	29	2	389
	Wyższe	29	37	32	2	305
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	32	40	26	2	159
	Średni personel, technicy	20	40	39		46
	Pracownicy adm.-biurowi	22	41	33	4	86
	Pracownicy usług	20	43	31	5	68
	Robotnicy wykwalifikowani	23	41	33	2	121
	Robotnicy niewykwalifik.	21	53	26		45
	Rolnicy	13	50	20	17	42
	Pracujący na własny rach.	22	36	37	6	54
	Bezrobotni	15	55	30		19
	Emeryci	30	47	17	5	278
	Renciści	15	39	36	10	55
	Uczniowie i studenci	24	30	36	10	54
	Zajmujący się domem i inni	24	53	21	1	74
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	25	34	36	5	163
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	26	43	30	1	125
	sekt. pryw. poza rolnict.	24	42	30	4	299
	prywatnym gosp. rolnym	13	47	23	17	47
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	21	41	31	7	116
	Od 1500 zł do 1999 zł	26	45	23	5	141
	Od 2000 zł do 2999 zł	27	44	26	2	238
	Od 3000 zł do 3999 zł	26	42	31	1	126
	4000 zł i więcej	29	41	28	3	170
	Trudno powiedzieć	25	43	23	10	124
	Odmowa odpowiedzi	18	47	29	6	187
Ocena własnych war. mater.	Źłe	20	32	41	7	63
	Średnie	20	48	26	6	421
	Dobre	29	42	26	3	618
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	22	34	29	14	54
	Raz w tygodniu	27	47	22	4	399
	1–2 razy w miesiącu	28	46	22	4	147
	Kilka razy w roku	27	40	30	2	234
	W ogóle nie uczestniczy	20	42	34	5	242
Poglądy polityczne	Lewica	29	39	29	3	254
	Centrum	20	52	27	2	288
	Prawica	28	43	26	3	414
	Trudno powiedzieć	20	37	28	15	111

TABELA 6

		Czy, Pana(i) zdaniem, w przyszłości Ukraina powinna stać się członkiem Unii Europejskiej?				Liczba osób
		Tak, najszybciej jak to będzie możliwe	Tak, ale nie ma co się z tym spieszyć	Nie, nie powinna stać się członkiem UE	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		18	56	17	9	1100
Płeć	Mężczyźni	18	54	20	8	519
	Kobiety	19	57	14	10	580
Wiek	18–24 lata	15	45	29	11	105
	25–34	13	54	23	10	172
	35–44	21	49	21	9	211
	45–54	18	60	17	5	175
	55–64	15	62	14	8	172
	65 lat i więcej	23	59	7	12	265
Miejsce zamieszkania	Wieś	14	55	20	11	451
	Miasto do 19 999	21	54	16	9	155
	20 000 – 99 999	21	59	15	5	218
	100 000 – 499 999	17	62	13	8	157
	500 000 i więcej mieszk.	28	45	17	11	119
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	19	49	14	18	162
	Zasadnicze zawodowe	13	59	18	10	244
	Średnie	18	55	19	9	390
	Wyższe	23	58	15	5	304
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	56	11	9	160
	Średni personel, technicy	6	67	22	5	46
	Pracownicy adm.-biurowi	24	57	14	5	82
	Pracownicy usług	9	56	25	10	68
	Robotnicy wykwalifikowani	10	53	30	7	121
	Robotnicy niewykwalifik.	6	59	30	5	46
	Rolnicy	14	51	29	7	44
	Pracujący na własny rach.	18	66	5	11	54
	Bezrobotni	22	47	20	10	19
	Emeryci	23	59	7	11	278
	Renciści	19	51	19	11	55
	Uczniowie i studenci	25	48	18	9	54
	Zajmujący się domem i inni	14	42	26	17	74
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	15	60	18	7
spółce właścicieli prywatnych i państwa		19	52	23	5	127
sekt. pryw. poza rolnict.		15	58	19	9	295
prywatnym gosp. rolnym		13	58	23	6	49
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	15	45	25	15	116
	Od 1500 zł do 1999 zł	20	58	15	7	141
	Od 2000 zł do 2999 zł	18	58	19	6	237
	Od 3000 zł do 3999 zł	18	60	14	7	123
	4000 zł i więcej	21	62	13	5	169
	Trudno powiedzieć	23	45	16	17	123
	Odmowa odpowiedzi	15	56	18	11	192
Ocena własnych war. mater.	Złe	18	32	29	20	64
	Średnie	18	55	16	11	420
	Dobre	19	59	16	7	616
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	23	45	15	18	53
	Raz w tygodniu	19	57	15	9	397
	1–2 razy w miesiącu	15	62	12	10	147
	Kilka razy w roku	17	60	18	4	232
	W ogóle nie uczestniczy	20	51	20	9	241
Poglądy polityczne	Lewica	21	59	16	4	253
	Centrum	15	60	18	8	286
	Prawica	20	57	16	7	412
	Trudno powiedzieć	12	39	21	28	110